

SPOR TARİHİ İLE İLGİLİ BASINDA YER ALAN İLK YAZI ÜZERİNE YENİ BİR DEĞERLENDİRME A NEW EVALUATION ON THE FIRST TEXT IN THE PRESS ON HISTORY OF SPORTS

Ergün HASANOĞLU*

Öz

Gazete ve dergi gibi kitle iletişim araçları içinde buldukları toplumlara bilgilendirme gayesi taşırlar. Olumlu veya olumsuz bu süreli yayınların aktardığı bilgiler insanları ortak paydada hareket etmeye sevk eder, kendileri açısından yararlı olacak bilgileri kazanmalarına imkân sağlar. Osmanlı Devleti'nde yenileşmenin bir özelliği olan gazete ve dergilerin çıkarılması ve yaygınlaşması beraberinde belirli ilkelerin de ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Spor tarihi ile ilgili çalışma yapan kişiler, Ali Ferruh Bey'in Servet-i Fünun'daki yazısına atıfta bulunurlar. Bu atıf Türk basınında spor tarihi ile alakalı ilkyazı niteliği taşır. Ancak yapılan atfın tarihi ile Servet-i Fünun'un yayınlanma tarihi arasındaki farklılıklar gözden kaçırılmıştır. Bu açıdan 14 Ağustos 1890 tarihinde Edirne'de yayınlanmaya başlayan Ceride Gazetesi'nin incelenmesi yeni bir bilgiyi ortaya çıkarmıştır. Gazetenin 15 Mart 1891 tarihli 51nci sayısında yayınlanan makale Türk basınında spor ile ilgili yayınlanan ilkyazı olma özelliğini kazanır. "Eskrim Hakkında Birkaç Söz" adlı yazı eskrimin faydalarından, öneminden, Avrupa'daki örneklerinden bahsetmektedir.

Bu makale spor tarihinde önemli bir yer tutan Mehmed Şaban'ın eskrim makalesini irdeleyecek, eskrim hakkında yer verdiği bilgileri aktaracaktır. Ayrıca eskrimin kısa bir tarihçesi dile getirilerek, Osmanlı Devleti'nde bu sporun gelişimine değinilecektir. Ek olarak, Ali Ferruh Bey'in Servet-i Fünun'daki yazı dizisi hakkında da fikir sahibi olabilmek amacıyla makalesinden örneklerle yer verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Spor Tarihi, Eskrim, Basın, Edirne, Ceride Gazetesi.

Abstract

Mass media such as newspapers and magazines aim to inform the societies they are in. The information transmitted by these periodical publications, positive or negative, encourages people to act on a common ground, allowing them to acquire useful information for themselves. The publication and dissemination of newspapers and magazines, which are a feature of innovation in the Ottoman State, cause certain first to emerge. People who work on the history of sports refer to the writings of Ali Ferruh Bey's Servet-i Fünun. This reference carries an elementary quality in the Turkish press that is relevant to the history of sports. However, the differences between the date of publication and the date of publication of Servet-i Fünun have been missed. In this regard, a review of the Ceride Newspaper which began publication on 14 August 1890 in Edirne has revealed a new knowledge. The article which was published on 15 March 1891 of the journal is the first article about sports in Turkish press. "A Few Words About Fencing" discusses about the benefits of fencing, its significance, and its examples in Europe.

This paper will examine Mehmed Şaban's article about fencing, which holds an important place in the history of sports, and will give information about fencing. In addition, a brief history of fencing will be expressed and the development of this sport in the Ottoman Empire will be mentioned. In addition, Ali Ferruh Bey's examples on the article series of Servet-i Fünun will be given in order to be able to have an opinion about writing series.

Keywords: History of Sports, Fencing, Press, Edirne, Ceride Newspaper.

1. Giriş

Eskrim, vücudun zindeliğinin diri tutulmasını sağlayan, belirli usul ve kaideler çerçevesinde yapılan, fiziksel ve zihinsel gereklilikleri bulunan ve en ehemmiyetli özelliğini teşkil eden kılıç ile gerçekleştirilen bir spor dalıdır. Kendi içerisinde flöre, epe ve kılıç olmak üzere üç kategoriye ayrılan eskrimin tarihinin çok eskilere dayandığı dile getirilmektedir. Bu eski devirlere dayandırılma durumu kılıç ile yapılan bir faaliyet olması hasebiyledir. Çünkü Çinlilerin, Mısırlıların, Yunanlıların kılıç konusunda eğitimler gerçekleştirmesi eskrim tarihi başlığı adı altında zikredilmiştir. Ancak eskrimin gerçek anlamda ifade edilmesi ve bu yönde geliştirilmesi 16.yüzyıla dayanmaktadır. İspanyollarla başlayan eskrimin modern bir evreye dönüştürülme süreci, İtalyan ve Fransızların etkisiyle günümüze kadar sürecek bir tesiri ortaya çıkarmıştır. Hatta günümüzde eskrimde Fransız ve İtalyan ekolü diye bir kavram da mevcuttur (Arseven, 1976: 1-12; Tümlü, 1999: 1-3; Tümlü, 2009: 135-136; Duvan, 2009: 3-4; URL-1; URL-2). 1896 Atina Olimpiyatları'nda eskrimin uluslararası bir organizasyonda yarışma sporu haline getirilmesi de ayrıca önemli bir noktadır (Sütbakan, 2010: 9; URL-1).

1.1. Osmanlı'da Eskrim

* Doktora Öğrencisi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Balkan Çalışmaları Anabilim Dalı, E-mektup: ergunhasanoglu39@gmail.com.

Eskrimin kısa bir tarihi arka planını aktardıktan sonra bu spor dalının Osmanlı Devleti'ndeki yansımalarını göstermek yararlı olacaktır. Osmanlı Devleti'nde 1839 ile 1876 yılları arasında kapsayan dönem Tanzimat Devri olarak tarih literatüründe yer almaktadır. Bu dönem III. Selim ile II. Mahmud'un başlatmış olduğu Osmanlı'da yenileşme evresinin zirve yaptığı dönemdir. Eğitimde, hukukta, yönetimde, basında, kültür hayatında ciddi anlamda bir değişim ve dönüşüm yaşanmıştır.¹ Bu durumu eskime indirgediğimizde Abdülmecid döneminde yapılan ilk faaliyetler göze çarpar. Askerî okullara kılıç ve meç² dersleri eklenmiş ve bir Fransız olan Piçini tarafından bu dersler tertip edilmiştir. Ardından Abdülaziz döneminde çıkarılan 1869 Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile de rüşdiyelere eskrim dersi dâhil edilmiştir (Çetin, 2015: 151-152; Tümlü, 1999: 5; Tümlü, 2009: 136).

Osmanlı Devleti'nde eskrim derslerinin Türkler tarafından verilmeye başlanması ve bu spor dalının Osmanlı topraklarında sağlam temellere oturtulması II. Abdülhamid döneminde gerçekleşmiştir. 1901 yılında Muallim Hüsnü Bey eskrim talimini veren ilk Türk olarak tarihte yerini alır ve yetiştirdiği kişiler arasında Mülazim Refik, Ömer Lütfi ve Fuat Balkan bulunur. 1903 yılında ise İtalyanlar ile yapılan eskrim mücadelesi II. Abdülhamid'in dikkatini çekmiş ve çıkarılan irade ile harp okullarında eskrim dersi verilmeye başlanmıştır. Muallim Hüsnü Bey'in yetiştirdiği Fuat Balkan eskrim hususunda ön plana çıkan bir kişiliktir. Edirne Harp Okulu'nda eskrim hocası olarak atanan Fuat Balkan, 1923 yılında Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı adıyla kurulan eskrim federasyonunun ilk başkanı olmuştur. Ayrıca kuruluşunda büyük çaba sarf ettiği Beşiktaş İdman Yurdu kulübünde de ilk eskrim çalışmalarını icra etmiştir (Tümlü, 2009: 136; Arseven, 1976: 20-21; Çetin, 2015: 152; Atalay, 1994: 6; URL-1).

II. Abdülhamid döneminin diğer bir özelliği de spor tarihinde basında yer alan ilk yazıların süreli yayınlarda yer almasıdır. Ceride Gazetesi'nde Mehmed Şaban'ın eskrim makalesi (*Ceride*, nr. 51, 3 Mart 1306 (15 Mart 1891): 405), Ali Ferruh Bey'in Servet-i Fünun'da yer alan eskrim yazı dizisi, Selanik'te çıkarılan Asır Gazetesi'nde yayınlanan bisiklet yarışları haberleri, Hizmet Gazetesi'nde Selim Sırrı Tarcan'ın spor ile alakalı yazıları bu durumun örnekleridir (Temiztürk, 2002: 275; Köktener, 2013: 238; Korkmaz, 2013: 2).

2. Ali Ferruh Bey'in Eskrim Makalesi Üzerine

Emrah Çetin'in 2015 yılında yayınlanan "*Sporla İlgili Türk Basınında Yer Alan İlk yazı: Ali Ferruh Bey ve "Eskrim" Makalesi*" adlı yazısı Türk spor tarihi ile alakalı bir yanlışlığı ortaya çıkarmış, aynı zamanda spor tarihi ile ilgili basında yer alan ilkyazının değişmesine de vesile olmuştur. Spor tarihi ile ilgili yazı kaleme alan kişiler Ali Ferruh Bey'in Servet-i Fünun'daki eskrim yazısına basında spor ile ilgili yer alan ilkyazı olarak atıfta bulunurlar. Ancak atıfta bulunulan tarih ile Servet-i Fünun'un çıkarıldığı tarih arasında farklılığın olduğu görülür. Atıflarda kullanılan 12nci sayının tarihi 14 Mart 1891 olarak verilmiştir.(Büyükbaykal, 2004: 37; Seyhan, 2012: 131; Köktener, 2013: 238; Temiztürk, 2002: 275). Fakat Servet-i Fünun'un ilk sayısı 27 Mart 1891 tarihinde çıkarılmıştır. Bu açıdan atıflarda verilen tarihlemenin yanlış olduğu göze çarpar.(Parlatır, 2009: 573; Türkoğlu, 1998: 25; Çetin, 2015: 153). Ortaya çıkarılan bu yanlışlık aynı zamanda Edirne'de yayınlanmış olan Ceride Gazetesi'nin incelenmesi ile spor tarihi hususunda ilkyazının da değişmesine neden olmuştur. Ceride Gazetesi'ndeki bu yazının ayrıntılarına yer vermeden evvel Ali Ferruh Bey'in eskrim hakkındaki yazı dizisinden bilgiler vermek faydalı olacaktır.

Ali Ferruh Bey, Servet-i Fünun'da yayınlanan eskrim hakkındaki yazılarını Paris'ten göndermiştir. Bir yazı dizisi şeklinde oluşturulan bu makaleler, Servet-i Fünun'un 12 (*Servet-i Fünun*, nr. 12: s. 134-137), 13(*Servet-i Fünun*, nr. 13: s. 148-149), 14(*Servet-i Fünun*, nr. 14: s. 158- 159), 16(*Servet-i Fünun*, nr. 16: s. 187-188), 17(*Servet-i Fünun*, nr. 17: s. 198) ve 20nci (*Servet-i Fünun*, nr. 20: s. 233-235) sayılarında yayınlanmıştır. Yazılar ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde, eskrimin tarihi bir geçmişinin olduğunu anlaşılabilir. (Eskrimin kılıç ile yapılan bir spor dalı olması dolayısıyla tarihi bir arka plana vurgu yapıldığı önceki bölümde zikredilmişti. Bu eskrimi geçmişe dayandırılma durumu savaşı ve kılıca önem veren toplumlar için gayet doğal karşılanabilir.) Eskrimin tanımının zikredildiği, öneminin arz edildiği, diğer sporlarla dahi kıyaslanma yapıldığı ve Hintlilerde bu sporun ne şekilde var olduğu Servet-i Fünun'un 12nci sayısında yer almaktadır. 13ncü sayıda Çinlilerin, 14ncü sayıda Mısırlıların, 16ncı sayıda İranlıların, 17 ve 20nci sayıda da Yunanlıların eskrim sporu ile olan haşır neşirlikleri dile getirilmiştir. Eskrimin tarihî arka planı verilirken tarihte yer alan önemli kişilerden de örnekler verilerek eskrim yazıları desteklemiştir (Çetin, 2015: 153-155).

¹ Şu durumu belirtmek gerekir ki, yenileşme, dönüşüm veya değişim adıyla gerçekleştirilmeye çalışılan reformların Osmanlı toplum yapısına uyum sağlayıp sağlayamadığı, yapılan reformlarla ortaya konan yapıların başarılı olup olmadığı tartışma konusudur. Ancak gerçek olan şudur, mevcut dönemin sistemine uyum sağlamak Osmanlı Devleti için bir elzemdir. Bu dönem ile alakalı bkz. (Lewis, 2015; Berkes, 2016; Ortaylı, 2012; İnalçık, Seyitdanlıoğlu, 2011).

² Düz ve ensiz kılıç.

Servet-i Fünun'da yer alan ve eskrim hususunda topluma yararlı bilgiler aktaran bu makaleler dizisi basında spor ile alakalı ilkyazılar olarak dikkat çekmekteydi. Ancak 14 Ağustos 1890 tarihinde Edirne'de yayın hayatına başlayan Ceride Gazetesi'nin³ incelenmesi bu durumu ortadan kaldırmıştır. Süvâri Yüzbaşı Mehmed Şaban, Ceride Gazetesi'nin 15 Mart 1891 tarihindeki 51nci sayısında "Eskrim Hakkında Birkaç Söz" başlıklı bir yazı kaleme almıştır. Bu yazı, spor tarihi ile ilgili Osmanlı basınında yer alan ilkyazı olma özelliği kazanır. Ancak Osmanlı dönemindeki süreli yayınların devamlı olarak incelenmesi ve yeni bilgilerin ortaya çıkarılması Ceride Gazetesi'nin bu özelliğini de hükümsüz kılabilir. Mehmed Şaban'ın yazısı, Ali Ferruh Bey'in Servet-i Fünun'da kaleme aldığı ve bir yazı dizisi şeklinde naklettiği gibi değildir. Ceride Gazetesi'nin *Mevadd-ı Askeriyye* başlıklı bölümünün altında yer alan "Eskrim Hakkında Birkaç Söz" adlı yazı bir kereye mahsus olarak yazılmış ve eskrimin faydalarından, öneminden ve yapılma amacından bahsedilmiştir.

3. Mehmed Şaban'ın Yazısının İncelenmesi

Eskrimin bazı kendine has metotlarının olduğu ve özel şekiller ile bunun gösterilmesi gerektiğini yazan Mehmed Şaban, Ceride Gazetesi'nde bunun yapılmasının mümkün olmadığını, ancak en azından silah arkadaşlarının dikkatini çekmek gayesiyle bir şeyler kaleme alması gerektiğini nitelemiştir.

"Ba'zı usûller vaz' olunmuş ve bizimde ârzûmuz bu bâbda tafsîlât vermek idiye de çi-fâide ki eşkâl-i mahsûsalar ile gösterilmesi lâ-büdd ve bu da Ceride'miz için mümkünsüz idiğünden mahzâ silah arkadaşlarımızın ârzû ve heveslerini tahrîk için bu bâbda birkaç söz söylemeği ârzû ettim." (Ceride, nr. 51, 3 Mart 1306 (15 Mart 1891): s. 405)

Mehmed Şaban eskrimi bir ilim olarak kabul etmiş ve birçok faydasından dolayı da itiraz edilecek bir tarafının olmadığını vurgulamıştır. Fayda olarak da askerlere alışkanlıklar kazandırdığı, birlikte yaşama hissini aşıladığı, gururla taşınan kılıç ve meçin tutulması ve gerektiğinde kullanmasını öğrettiği, insanın yaratılışında var olan yiğitlik ve mertliği arttırdığı, düzenli ve intizamlı bir şekilde yapılması neticesinde insanın organlarını ve sinirlerini sağlamlaştırdığı, insanın faydasız işlerle meşgul olmasını engellediği anlatılmıştır.

"Eskrim bir fennidir ki fevâid-i kesîresinden dolayı i'tirâz götürecek hiçbir noktası yoktur. Ale-l-husûs (askerler) bu fenn-i müfîd ile kesb-i ünsiyet ve muvâneset etmeğe âdetâ mecbûrî gibidirler. Kemâl-i iftihâr ile taşınmakta olan kılıç ve meçin tutulmasını ve icâbı halinde hüsn-i sûretle isti'mâlini müteallimine öğretir bir fennidir. Bundan başka erbâbına emniyyet bahş olub tıynet ve cevherinde merkûz seçâat ve besâletle tevsi'ne hâdimdir. Sıhhat nokta-i nazarından olan fevâidi ise lâ-yuadd ve lâ-yuhsâ olduğu bî-şekk ve gümândır.

Husûsî bir jimnastik der ki verilecek emek edilecek fedakârlık asla boşa gitmeyüb sûret-i müdekkik-ânedede tertîb ve tanzîm olunmuştur.

Bir sûret-i muntazama ve mu'tedile de icrâ' olunması sıhate ol-kadar muvâfıkdır ki vücûdun i'mâl ve harekâtına ve cereyan demek hüsn-i halde devamına a'zâ ve sinirlerin kuvvetleşip sertleşmesine hüsn-i te'sîri nümâyân olur.

Eskrim ol-kadar meraklı bir ta'lîmdir ki: İnsanı izâa-i evkat beyhûdeden ve kahve-hâne gibi mahallerde can sıkıntısını def için bî-fâide gezintiler ve masârifâtдан hulâsa erbâbını ciddi bir iş ile meşgul eder. Ve dâimâ bir muâdilini bulub çengleşmeğe heveslidir." (Ceride, nr. 51, 3 Mart 1306 (15 Mart 1891): s. 405)

Harbiye Mektebi'ndeki öğrencilere eskrim öğretilmesi hususunda gayretlerin olduğu ancak tabur ve alaylarda bu ilme gerekli önemin verilmediğini aktaran Mehmed Şaban, eskrim eğitiminin hocasız yapılamayacağını ancak biraz eğitim alanların gelişimine imkân sağladığını dile getirmiştir.

"Eskrim ta'lîmi esâsen hocasız öğrenilmesi kabil olamazsa da az çok ta'lîm görmüşlerin yalnızca terakkilerine hizmet eder. Evet! Sâye-i hazret-i padişahîde Mekteb-i Harbiyyemiz pek çok emekler sarfıyla talebenin hemen kâffesine bu husûsda ma'lûmât ve ta'lîmât-ı ibtidâiyeyi vererek çıkar buyursa da bil'âhire tabur ve âlâyelerde işbu fenn-i müfîdi lüzûmu nisbetinde ehemmiyyet verilemiyor." (Ceride, nr. 51, 3 Mart 1306 (15 Mart 1891): s. 405)

Eskrim ile ilgili Avrupa'daki askerî kışlalardan örnekler verilmiş, piyade, süvari ve topçu bölüklerinin ders cetvellerinde eskrim eğitiminin zorunlu tutulduğu yazılmıştır. Her kışlanın kendine ait bir salonunun bulunduğu ve bu salonda görevli subayların olduğu aktarılmıştır. Piyade, süvari ve topçu bölüklerini eğiten ve bunlardan görevli olan kişilerin yüzbaşılardığı, her alayda bir yüzbaşı eğitmen olsa da herkesi kontrol etmek amacıyla büyük zabitanın de görevlendirebildiği vurgulanmıştır.

"Fâideden hali olmaz ümidiyle Avrupa düvel-i askeriyyesi kışlalarında ne yolda ta'lîm ve taallüm ettiklerine dâir birâz ma'lûmât verelim.

Kışlalarda piyade, süvâri, topçu bölüklerinin yevmiyye derslerini meş'ar cedvelde bir de sûret-i mahsûsada (eskrim ta'lîmi) hanesi bulunması mecbûrîdir. Her kışlada husûsî bir eskrim salonu olub asâkire ârzû ve heves verecek ve ta'lîm ve terbiyelerine dikkat edecek zâbitânın nezâretine havâle olunmuştur ki her gün burada bu nev' ta'lîmlerle iştiğal edilir. İşbu ta'lîmleri öğrenmeğe me'mûr olan büyük zâbit vakt-i muayyeninde mezkûr salonda hazır bulunub

³ Gazete hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. (Hasanoğlu, 2016).

silahların tertîb ve tanzîmine, ve harb eden zâbitânının teşvîk ve terğibine sâî etmekle beraber îcâb ettikçe kendisi dahi bi-z-zât muallimlerine karışarak ta'lîme başka bir revnak i'tâ'sına bezl-i mukadderât eder. Müfrez olan piyade, süvâri, topçu bölüklerinde ta'lîmci ve nezâretci yüzbaşılardır. Her âlâyda bir yüzbaşı muallim olursa da umûma nezâret etmek üzere bir büyük zâbit dahi ta'yîn olunur." (Ceride, nr. 51, 3 Mart 1306 (15 Mart 1891): s. 405)

Süvari ve piyade askeri arasında bir karşılaştırma yapılmış, piyade askerinin eğitimini meç ile aldığı, süvari askerinin ise hem meç hem de kılıç ile eğitildiği dile getirilmiştir. Her ikisinde de nöbetçi çavuşun gözetiminde sırayla eskrim eğitimine gittiği, diğer eğitimlere ara vermeden mutlaka haftada üç defa eskrim eğitimi alındığı ve gelmeyenlerin nöbetçi çavuş tarafından tespit edildiği yazılmıştır. Ayrıca neferlerin taşıdığı defterlerde ve zabitlerin notlarında eskrimde bulunan dereceler ve ustalıklar yer almıştır. Ek olarak küçük zabitanın da haftada üç defa zorunlu olarak eskrim dersi aldığı altı çizilmiştir.

"Piyade Askeri

Piyade askerinin eskrim ta'lîmi hemen meç talimine münhasırdır. Kılıç ta'lîmi ise ihtiyârî ve gayr-i mecbûrîdir.

Asker bölük ta'lîmine geçtiği zaman muallim cümlesinin hazır bulunmasına dikkat ederek ba'de ta'lîme başlanılır. Her bölük münâvebe ile eskrim salonuna gittiklerinde ta'yîn edilen vakt ve saatte cem' ve sevk edilmesi hafta nöbetçi çavuşuna muhavveldir.

Diğer ta'lîmlere fâsıla vermeksizin her bölük haftada be-heme-hâl üç defa olsun eskrim ta'lîmine gitmeğe mecbûrdur.

Hafta nöbetçi çavuşu mezkûr salonda yüklemeye edüp gelmemiş varsa adem-i vürûdlarının esbâbını meş'ar jurnali muallim zâbita i'tâ' eder. Münferiden gitmeğe me'zûn olan küçük zâbitân dahi kezâlik neferât gibi haftada üç kere muallim zâbitden ders almağa mecburdurlar.

Silâh-endâzların taşıdığı defterciklerde eskrimde olan derece-i mülke ve mahâreti işaret ediliyor.

Zâbitâna verilen notlarda dahi eskrimde olan derece-i kuvvet ve iktidârı zikir olunur.

Süvâri askeri

Atlı askere hem kılıç hem meç ta'lîmi müsâvâten ikisi de öğretilir. Kezâlik bunlarda dahi bölük ta'lîmine bed olunmayınca eskrim ta'lîmine geçmez ve ber-vech bâlâ arz olunan usûl ve kaideye kemâ-hiye-hakkîhâ riâyet olunmakda kusur edilmez. "(Ceride, nr. 51, 3 Mart 1306 (15 Mart 1891): s. 405)

4. Sonuç

Osmanlı Devleti'nde Abdülmecid döneminde okullarda görülmeye başlanan eskrimin, modern anlamda var olması 16. yüzyıla kadar gider. İspanyolların, Fransızların, İtalyaların eskrimde vermiş oldukları ehemmiyetli katkılarla çağdaş ve yarışmacı bir spor dalı haline dönüşen eskrimin yapılması için belirli şartları olduğu gibi insanoğluna birçok faydasına da bulunur. Eskrimi yapan kişiler bu spor dalının vermiş olduğu faydaları hissederler. Ancak yapamayanlar için eskrimin yararlarını belirli vasıtalarla aktarmak önem arz eder. Bu durumu sadece eskrim ile sınırlandırmamak gerekir. Diğer spor dallarının yararlarının da aktarılması önemlidir. Bu açıdan 19. yüzyılın kitle iletişim aracı olarak kabul gören gazete ve dergileri bu görevi üstlenmektedirler. Ceride Gazetesi'nin incelenmesine kadar Ali Ferruh Bey'in Servet-i Fünun'daki yazıları Türk basınında yer alan ilk spor yazıları olarak kabul edilmektedir. Ancak Ceride Gazetesi'nde 15 Mart 1891 tarihli Süvâri Yüzbaşı Mehmed Şaban'ın yazısı bu durumu değiştirmiştir. Ali Ferruh Bey'in yazıları daha çok eskrimin tarihi yolcuğunu ve belirli toplumlardaki örneklerini okuyucuya sunarken, Mehmed Şaban'ın yazısı ise Avrupa'da eskrimin nasıl icra edildiğinin örneklerini verir. Metin içinde daha evvel belirtildiği gibi süreli yayınlar üzerinde yapılacak yeni araştırmalar, spor tarihine yenilikler getirebilir, hatta Ceride Gazetesi'nin ilk olma özelliğini hükümsüz de bırakabilir.

KAYNAKÇA

1. Süreli Yayınlar

Ceride Gazetesi⁴

Servet-i Fünun⁵

2. Kitap, Makale ve Tezler

Arseven, Rıza (1976). *Eskrim Tarihi ve Modern Eskrim*. Ankara: Türkiye Eskrim Federasyonu Yayınları.

Atalay, A. Nevin (1994). *Okçuluk ve Eskrim Sporlarında Spora Bağlı Gelişen Postüral Deformiteler ve Rehabilitasyonu*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.

Berkes, Niyazi (2016). *Türkiye'de Çağdaşlaşma*, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Büyükbaykal, Güven Necati (2004). *Geçmişten Günümüze Türkiye'deki Yazılı Spor Basınında Futbolun Yeri ve Önemi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları.

Çetin, Emrah, (2015). Sporla İlgili Türk Basınında Yer Alan İlkyazı: Ali Ferruh Bey ve "Eskrim" Makalesi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, S. 37, s. 149-158.

⁴ Gazetenin incelenen tarih ve sayısı metin içinde gösterilmiştir.

⁵ Gazetenin incelenen tarih ve sayıları metin içinde gösterilmiştir.

- Duvan, Ahmet (2009). *Elit Eskrimlerde Yorgunluğun Reaksiyon Zamanı Üzerine Etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı.
- Hasanoğlu, Ergün (2016). *Edirne Osmanlı Dönemi Matbuatından Ceride Gazetesi (H. 1307-1309)*. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Balkan Çalışmaları Anabilim Dalı.
- İnalçık, Halil, Mehmet Seyitdanlıoğlu (2011). *Tanzimat, Değişim Sürecinde Osmanlı İmparatorluğu*. İstanbul: İş Bankası Kültür Yayınları.
- Korkmaz, Veli (2013). *Bir Eğitim Yöneticisi Olan Selim Sırrı Tarcan'ın "İbtidâi Muallimlerine Öğütlerim" Adlı Eseri*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi.
- Köktener, Aysun (2013). Spor Gazeteciliği Örneğinde İnternet Gazeteciliğinin Geleneksel Gazeteciliğe Etkisi. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, C. 8, S. 1, s. 233-250.
- Lewis, Bernard (2015). *Modern Türkiye'nin Doğuşu*. çev. Boğaç Babür Turna, Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Ortaylı, İlber,(2012). *İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı*. İstanbul: Timaş Yayınları.
- Parlatır, İsmail (2009). Servet-i Fünun. *Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Seyhan, Salih (2012). İlk Spor Yazarlarımızdan Selim Sırrı Tarcan ve Yeni Muhit Dergisindeki Yazılarından Örnekler. *Global Media Journal Turkish Edition*, C. 3, S. 5, s. 129-141.
- Sütbakan, Orhan (2010). *Eskrim Tekniklerinin Temel Unsurları*, Ankara: Türkiye Eskrim Federasyonu Yayınları.
- Temiztürk, Hakan (2002). Türk Basınının Etik ve Teknik Sorunları. *İletişim Fakültesi Dergisi*, S. 13, s. 269-289.
- Tümlü, Zeki (1999). *Eskrim; Teknik ve Genel Bilgiler, Sporda Beslenme*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Tümlü, Zeki (2009). Eskrimin Elektronik Gelişimi: Derleme Çalışması. *SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, C. 7, S. 4, s. 135-140.
- Türkoğlu, Sait (1998). *Servet-i Fünun Dergisi (925-978. Sayılar). İnceleme ve Seçilmiş Metinler*, Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı.

3. İnternet Kaynakları

- <http://www.eskrim.org.tr/tarihce.aspx> (Erişim Tarihi: 22.03.2018)
- <http://eskrim.co/eskrim-tarihi/> (Erişim Tarihi: 22.03.2018)

EK 1-Ceride Gazetesi'nin 51nci Sayısında Yer Alan Eskrim Yazısı

